

nové město

5/2022 - ROČNÍK 31 (25)

www.novemesto.cz

8/ Spolu na cestě: rozhovor s manželi Ventrigliovými

17/ Pozvánky na léto

19/ S Donatellou Rafanelli o Rusku a Ukrajině

**Předplatte si časopis
NOVÉ MĚSTO
nebo ho darujte svým blízkým!**

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ 600 Kč.

Předplatné do zahraničí: 2100 Kč.

Č. ú. **6043141003**, kód banky: **2700**

Váš variabilní symbol je uveden na obalu časopisu.

UniCredit Bank, Czech Republic, a. s.

IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003

Swift: BACXZPP

Informace k předplatnému:

Tel: 733 798 155

e-mail: novmesto-casopis.adm@volny.cz

Adresa redakce:

Nové město – časopis, Havlíčkova 151/55, 602 00 Brno

Tel: 721 630 119, e-mail: novmesto@volny.cz

**„Nadační fond časopisu Nové město“
vás zve ke spolupráci**

**Další rozvoj a šíření časopisu můžete
podpořit více způsoby:**

- nabídkou redakční spolupráce (např. podněty týkající se obsahu a témat časopisu, tipy na osobnosti, s nimiž byste si rádi přečetli rozhovor atd.)
- šířením časopisu a získáváním nových předplatitelů
- finančně, jak jednorázově, tak pravidelně

Za jakoukoliv pomoc srdečně děkujeme.

Správní rada:

Ing. Jan Poláček (předseda), P. Miroslav Cúth,

Ing. Jana Friedlová, PhDr. Jaroslav Šturma,

Ludmila Šturmová, Ing. Bedřich Votýpka, Helena Votýpková

Bankovní spojení:

č. účtu: 43-2646440207/0100

IČ: 28465059, Lublaňská 9/1002,

Praha 2 – Vinohrady, 120 00, m: +420 724 085 619

nové město

Časopis Hnutí fokoláře – 5/2022, vychází 10 x ročně, ročník 31 (25) – 31. ročník od vzniku československé verze, 25. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dílo Mariino (Hnutí Focolare) – ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 – Vínor, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulinky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 600 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonný redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativní redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Ing. Milena Honetschlägerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Veronika Matiašková, Mgr. Zdeňka Růžicková, PhDr. Drahomíra Syřůčková ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotech na plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky ■ ISSN 1212 – 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka – Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové město zasílejte na adresu: Nové mesto Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Víkendový seminář Spolu na cestě. Foto: Tomáš Lencz

OBSAH

Tipy a náměty

- 3/ Berkasovo
EU Youth Summit
Pochod pro Domácí hospic Duha

Zamyšlení

- 4/ Odpady – výzva pro budoucnost

Člověk v dnešní době

- 6/ Otevřenost pro nové
(Rozhovor s Františkem Slavičkem)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ O prvním dítěti, tanci a křížovatce
(Rozhovor s manželi Ventrigliovými)

Posezení s ekonomem

- 11/ Baví mě lidi propojovat
(Rozhovor s Josefem Zvoníčkem)

Slovo života na červen

- 12/ „Ty jsi můj Pán. Bez tebe nemám štěstí.“
(Žalm 16,2)

Život ze Slova

- 13/ Ze Slovenska...

Duchovní inspirace

- 14/ Společně na cestě ke svatosti

Z Hnutí fokoláře

Návrat ke kořenům

- 15/ Teror, obavy a naděje 50. let

Z Hnutí fokoláře

Ze života gen

- 17/ Pozvánky na léto

Z Hnutí fokoláře

- 19/ Jeden z uzlíků sítě
(Rozhovor s Donatellou Rafanelli)

Komiks

- 21/ Kolegyně

(Za)myšlenka

- 22/ V žádném vztahu nestačí jen opakovat
slova lásky
- 23/ Křížovka (nejen) pro děti
s hudebními nástroji

Berkasovo

Příběh dobrovolníka na balkánské trase

V současné době opět prožíváme exodus milionů lidí, které vyhání z domova válka. Tentokrát je už blíž. Útlá knížka Dominika Obruče, na kterou vás chci upozornit, zachycuje exodus vyhnanců z Blízkého východu v letech 2015–2016, kdy jsme se jako stát příliš nevyznamnali. Náš strach měl opravdu velké oči. Přesto však se našla řada lidí i z našeho národa, která nabídla svoji pomoc.

BERKASOVO je příběh obyčejných chlapců a děvčat z různých zemí, konfrontovaných s extrémní situací, na kterou nikdo nebyl připraven. Běžné situace, které přináší život. Autor se nebojí věci nazývat pravými jmény, která ne vždycky vyznívají pozitivně. A sympaticky dokáže shazovat i sám sebe. To vše se děje v názorově rozdělené společnosti ovlivněné sociálními sítěmi, které často šíří

falešné a poplašné zprávy. Text probíhá ve dvou rovinách. Jedné, řešící dramatické situace na srbsko-chorvatské hranici, a druhé, která zaznamenává řadu besed,

které autor vedl po svém návratu a které leckdy ukazují naši lidskou malost.

Proč tam ti mladí lidé šli? Byla v tom touha po dobrodružství, naivita, útek ze všednosti života? Anebo v tom byla i touha po nalezení něčeho pravdivého? Po pravdivosti skutečného života. Touha po nalezení jeho smyslu? „Vždyť stačilo podat promrzlému dítěti deku...“ Ale má to vůbec smysl v tom moři lidského utrpení? V tom moři bolesti i zla kolem nás, které se stále opakuje? Ale na tuto otázku si už musí odpovědět každý za sebe. Díky Dominikovi, který nám ji pokládá.

Dominik Obruča je mladý muž se skautskou výchovou i sociologickým vzděláním, který již prošel řadu zemí celého světa, aby lépe porozuměl lidem. Dívá se zároveň na svět očima básníka, který dokáže jít pod povrch věcí bez velkých slov.

Jindřich Synek

EU YOUTH SUMMIT

Mezinárodní setkání mládeže v Králíkách

Datum: 21.–26. 8. 2022, místo: hora Matky Boží v Orlických horách, věk: 17–30, jazyk: angličtina

Čekají na vás workshopy o EU hodnotách, aktivním občanství a ekologii, sportovní hry, exkurze, výlety aj.

Cílem je posílení vztahů mezi mladými lidmi, vytvoření prostoru pro společenství, sdílení a jednoty mezi národy.

Přihlaste se přes QR kód zde:

2. POCHOD PRO HOSPIC
11. 6. 2022

Pochod pro Domácí hospic Duha

Srdečně zveme všechny věkové kategorie na 2. Pochod pro hospic, který se bude konat 11. června 2022.

Start je v Rokytnici nad Jizerou. Připraveny jsou tři trasy:

velký okruh	(19 km);
malý okruh	(11 km)
a rodinný okruh	(6 km).

Nabídka společného startu je v 9. hod. Registrovat se a získat další informace můžete na www.hospic-horice.cz.

Věříme, že se po „covidové pauze“ mnozí rádi opět setkají. Těšíme se na vás!

*Akce pro děti a mládež
viz strany 17 a 18.*

Odpady – výzva pro budoucnost

ZAMYŠLENÍ

„Ročně jsou vyprodukovány stovky milionů tun odpadů, z nichž mnohé nejsou biologicky rozložitelné: odpadky z domácností a obchodů, demoliční odpad, dále klinický, elektronický či průmyslový odpad nebo vysoce toxický a radioaktivní odpad. Zdá se, že Země, náš domov, se stále více mění na obrovskou skládku.“ (Papež František, Encyklika Laudato si', 21)

Odpady provází člověka od nepaměti. Ale jak správně píše papež František v encyklice Laudato si', v současnosti existují obavy z toho, že brzy budeme zavaleni velkým množstvím odpadu, který lidstvo produkuje. V České republice na každého obyvatele připadá téměř 540 kg tuhého komunálního odpadu za rok. Protože však 73 % obyvatel odpady z domácností aktivně třídí, takzvaný směsný komunální odpad, který vyhazujeme do černých kontejnerů, tvoří asi 260 kg na obyvatele za rok (obrázek 1). Evropská unie již v roce 1995 rozhodla, že je třeba tuhý komunální odpad, který byl do té doby pouze skládkován,

Tři čtvrtiny obyvatel České republiky aktivně třídí odpad.

Foto: autor článku

nějakým způsobem lépe využít. Již tehdy byly nastartovány snahy o zavedení větší míry třídění a recyklace. Stále více jsou podporovány i technologie využívající tepelné výhřevnosti zbytkového směsného komunálního odpadu, která je často vyšší než u hnědého uhlí. U provozů, kterým se dříve říkalo spalovny, jsou dnes instalovány technologie na zpětné využití vzniklého tepla či kondenzační turbíny, které přímo vyrábějí elektrickou energii. Tato takzvaná zařízení na energetické využití odpadu (ZEVO) jsou však v České republice pouze čtyři a větší část směsného odpadu je stále ukládána na skládky. Naopak

ve Švédsku, které má přibližně stejný počet obyvatel, je takových zařízení 33 a zásobují teplem vzniklým z odpadu většinu domácností. Přestože skládky odpadů budou pořád existovat, ukazuje se, že energetické využití představuje vhodný alternativní způsob nakládání se směsným komunálním odpadem nejen v Evropě, ale i v jiných částech světa.

Stále častěji se hovoří o cirkulární ekonomice neboli oběhovém hospodářství, které je založené na zpětném využití všech typů odpadů. Třídění a recyklace jsou však velkou výzvou. Typickým příkladem jsou plasty, primárně vyráběné z ropy, které se začaly uplatňovat například jako obalový materiál od 50. let 20. století. Jejich produkce stále roste. I v chudých zemích lze v obchodech koupit potraviny a nápoje, které jsou zabalené podobně jako u nás, ale sběr, třídění a recyklace obalů zde vůbec nefunguje a tyto materiály pak končí na černých skládkách v blízkosti sídelních útvarů (obrázek 2). Teprve nedávno se ve vědecké literatuře objevily první statistiky, které ukazují, že množství nespáleného nebo nerecyklovaného plastu

Černá skládka u jezera Beseke, Etiopie.

**Tuhý
komunální
odpad v řece
Mekong,
Vietnam.**

Foto: Marek Tuhy

vyrobeného od poloviny 20. století odpovídá 4,9 miliardám tun. Tento plast se dnes bohužel nachází v různých složkách životního prostředí. V médiích se pravidelně objevují alarmující zprávy o plastovém odpadu v oceánech a jeho vlivu na životní prostředí. Odhaduje se, že 90 % plastu, který dnes nacházíme v oceánu, bylo transportováno z pevniny deseti velkými řekami zejména v Asii a v Africe (obrázek 3). Kupříkladu jen samotná řeka Jang-c'-Tiang v Číně transportuje do moře přibližně 1,5 milionu tun plastů za rok. Ani v České republice však není situace ideální. Statistiky sice ukazují, že patříme mezi evropské premianty v třídění odpadů, a přestože 70 % recyklovatelných plastů je vytríděno již na úrovni primárního producenta, jen asi třetina je skutečně materiálově využita. Velmi dobře lze recyklovat například PET lahve a tvrdé plasty, ze kterých je možné opět vyrobit obalové materiály nebo vlákna pro výrobu tkanin (například fleecy). Avšak recyklace některých typů plastových odpadů (například mikrotenových sáčků či fólií) je technologicky problematická, o tento typ odpadu není u recyklátorů zájem a je tedy bohužel nakonec spálen spolu se směsným komunálním odpadem v ZEVO nebo využit jako alternativní palivo v cementárnách.

Objevují se však nové technologie, které zpracovávají plasty pyrolýzou (rozkladem při teplotách 400-500 °C

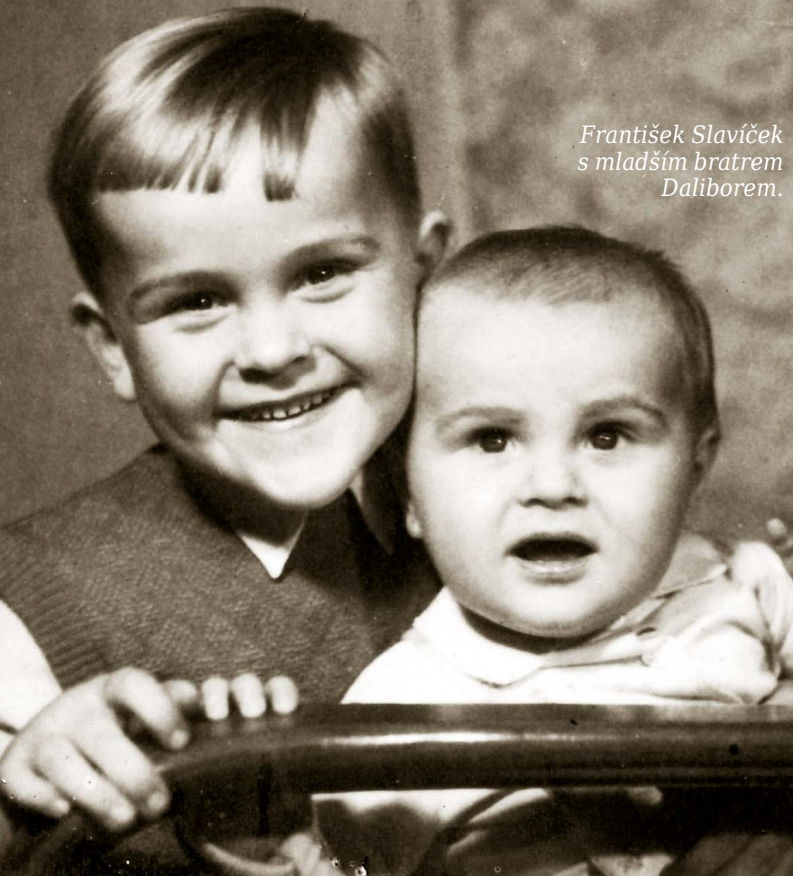
za nepřístupu vzduchu). Při těchto procesech vzniká plyn využitelný pro výrobu tepla v kogeneračních jednotkách a takzvaný pyrolyzní olej, který lze použít pro výrobu nafty či benzínu v rafinériích. Nedávno byla v odborné literatuře dokonce popsána bakterie, která je sama schopná degradovat PET. U mnoha těchto technologií jsme ale ještě ve stádiu výzkumu či pilotních testů a na široké použití si ještě budeme muset počkat. Je zřejmé, že odpadová problema-

tika je velmi komplexní, ale také se týká každého z nás. Snahy o zvýšení míry recyklace a zavedení postupů oběhového hospodářství mají velký význam pro budoucnost naší planety a každý člověk se na jejich realizaci může alespoň částečně podílet. Povzbuzením jsou třeba drobné krůčky ve zlepšení nakládání s odpady, které lze na mnoha místech pozorovat také v zemích třetího světa (obrázek 4).

Vojtěch Ettler, geochemik

*První snahy o třídění
odpadu v Sesriem,
jihozápadní Namibie.*

František Slavíček
s mladším bratrem
Daliborem.

Otevřenost pro nové

ČLOVĚK V DNEŠNÍ DOBĚ

V Novém městě jsme se Františkem Slavíčkem setkali například prostřednictvím článků o jeho působení v Kamerunu. Členové Hnutí fokoláře ho znají jako fokolární, který je zodpovědný za mužské fokoláře v Praze. Farníci z Čakovic, Víně a Satalic jako kněze, který se obětavě zapojuje do služby věřícím. Jiní ho znají jako lékaře, kamaráda nebo člověka se sportovním duchem či ho vídají jezdit za jeho rodným bratrem Daliborem do Domova s pečovatelskou službou sv. Václava ve Staré Boleslavi. Jako lékař prožil téměř roční stáž v Iráku, ve fokoláře žil v Litvě, na Slovensku a v Kamerunu.

● Z jaké rodiny pocházíš? Pověz nám něco o svých rodičích a prostředí, kde jsi vyrůstal.

Vyrůstal jsem v praktikující katolické rodině v Brně. Tatínek se netajil svým demokratickým smýšlením a za to byl různě trestán, například nízkým platem. Přitom ale chtěl, aby se maminka věnovala výchově dvou synů, a tak aby zabezpečil rodinu, chodil na dvě sichteny: ráno do kanceláře a po obědě na stavbu. Maminka byla hluboce věřící a v tom duchu nás také vychovávala. Od pěti let jsem ministroval v Brně v kostele „u Tomáška“, ale to mi nebránilo v klukovinách. Maminka to těžce snášela. Dokonce se mi později svěřila, že jednou, když si se mnou nevěděla rady, před svatostánkem se slzami v očích prosila Ježíše, kdybych se měl stát špatným člověkem, aby si mě radši vzal hned. Pán Ježíš ji vyslyšel, ale jak to má ve zvyku, trochu jinak.

● Kde a jak se rodilo tvoje kněžské povolání? Co pro něj bylo rozhodující?

Ani nevím. Je fakt, že babička a maminka mě vedly od malička hodně duchovně. Maminka mi nečetla pohádky, ale o Ježíšově životě. Pohádky mě v tom věku nějak nezajímaly a seznamoval jsem se s nimi až jako doktor ve volných chvílích na nočních službách, kde jsem si je půjčoval od hospitalizovaných dětí. Babička mi darovala malý ornát a bohoslužebné nářadí a já jsem jako malý, asi desetiletý kluk, „sloužil mši svatou“ a o pět let mladší bratr Dalibor mi ministroval. Prostředí kostela mě hodně přitahovalo. Denně jsem chodil ráno na mši svatou a po ní do školy. Nedokázala mě odradit ani dost drsná šikana ve škole. Později se můj zpovědník vyjádřil, že povolání ke kněžství mám v sobě jako koza lůj.

Když jsem byl na střední škole, přišel jsem do kontaktu se skrytou církví, začal jsem studovat teologii a chodit na sobotní noční semináře. Po cestě jsem zvláště na jaře potkával randící páry a taky by se mi bývalo líbilo chodit s nějakou sympatickou holkou, ale to Boží volání mě přemohlo. Když potom v srpnu 1968 přišla „bratrská pomoc“ a sovětská okupace, biskup Davídek, který se obával, že všechny biskupy odvedou na Sibiř, se rozhodl mě v 19 letech vysvětit. Když jsem potom poznal Hnutí fokoláře, ukázalo se, že to s mým svěcením nebylo tak jednoznačné a bylo mi doporučeno kněžskou službu nevykonávat. Bylo to období, kdy jsem do hloubky prožil, že Bůh je v mém životě první a ne kněžství. Po revoluci jsem pak byl vysvěcen „sub conditione“ pro případ, že by svěcení nebylo platné.

● Říkáš biskup Felix Davídek. Jaký měl na tebe vliv?

On měl velkou úctu a důvěru k Panně Marii. Na jeho popud jsem se jí zasvětil po vzoru svatého Ludvíka Grigniona z Montfortu. A věřím, že právě ona mě přivedla do svého Díla, Díla Mariina, tedy Hnutí fokoláře. Na celý život mě potom poznamenala jeho vášeň pro hledání a „objevování nového“. Říkal, že naším povoláním je „přibližovat parusii“, druhý příchod Krista. Ta otevřenost pro nové ve smyslu „Hle, všechno tvořím nové“ (Zj 21,5) mě provází dodnes.

● Kdyby se mezi čtenáři, farníky, vyskytl nějaký mladý muž, který o této duchovní cestě uvažuje, co bys mu poradil?

Jdi za Kristem, ne za kněžstvím. Jinými slovy žij evangelium a najdeš. Potom bych asi také doporučil fokoláře „On my way“. Je to fokoláře ve Vídni, kam mohou přijet mladí lidé, kteří by chtěli poznat svou životní cestu. A nacházejí ji různě: v kněžství, řeholi, manželství nebo třeba ve fokoláře. Ve službě jim je také Josef Bambas z České republiky společně s jedním sicilským a jedním venezuelským fokolárem.

● Byl jsi již známým kardiologem ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně. Jak jsi řešil dilema odborné kariéry a služby matce církvi?

Vlastně jsem žádné dilema nebo konflikt mezi těmito dvěma povoláními neměl. Věnoval jsem se tomu, co byla právě vůle Boží. Silně jsem to prožil asi před rokem, kdy jsem na lůžku umýval svého již bezmocného bratra Dalibora, a když jsem skončil, šel jsem rovnou sloužit mši svatou. Tehdy jsem si uvědomil, že se stále dotýkám těla Kristova: jednou toho mystického, podruhé toho eucharistického, ale stále Jeho těla.

● Po třinácti letech v misiích ve střední Africe můžeš srovnávat. Jaký je rozdíl mezi českou a africkou církví, liturgií, postoji a prioritami věřících zde a tam?

*Mužské fokoláre,
prosinec 2021.*

Netroufám si srovnávat. Člověk by se lehce mohl zmýlit. Církev v Kamerunu je mladá, dynamická, radostná, žijící pohybem, rytmem, společenstvím, spojením světa viditelného a neviditelného. A také na cestě, hledající svou vlastní identitu, mohli bychom říci jednotu v odlišnosti s církví univerzální.

Zajímavé je, že Afričané jsou ochotni nezištně pomoci, i když se ušpiní a něco je to stojí. Kolikrát se umazali, když mně pomáhali vytlačit auto zapadlé do bahna, a třeba mě vůbec neznali. Také je celkem běžné potkat na cestě děcko, které si zpívá duchovní písně. Nebo jednou jsem v katolickém knihkupectví v Nairobi nakoupil více knížek pro naši misi a neměl jsem dost peněz na zaplacení. Když jsem s těžkým srdcem vybral knížky na vrácení, pokladní mi řekla, že už nic vracet nemusím, protože paní, černoška, která mezitím platila, zaplatila i to, co mi chybělo. A zmizela, ani nečekala na mé poděkování. Nevím, jestli by se to stalo i u nás, kdyby nějakému běženci chyběly u pokladny peníze na zaplacení nezbytných potravin.

● **Dnešní svět ale i naše církev je dost rozdělená. Měl bys nějakou radu, jak napomoci k větší svornosti a jednotě?**

*Slavnost Božího Těla
se studenty College
ve Fontem v Kamerunu
roku 2015.*

Foto: archiv F. Slavička

Myslím, že svornost a jednota je neustálou výzvou všude, kde lidé žijí pospolu. Třeba i ve fokoláre, které má jako hlavní povolání jednotu, za kterou Ježíš prosil Otce před svou smrtí. Musíme o ni stále usilovat, nejen se modlit, ale využívat i všech prostředků, třeba i psychologických, abychom obrušovali ostré hrany, které nás mohou vzájemně zraňovat a odcizovat, a odstraňovali bariéry, dané našimi rozličnými charaktery.

Naději, reálnou naději, bych pak viděl v synodalitě jako životním stylu církve. Naslouchat a nechat se vést Duchem Svatým, neředit Boží slovo, ale nechat se jím proměňovat, jít životem společně, milovat se tak, jak nám to Ježíš přikázal. Již těch několik setkání synodálních skupinek, kterých jsem se zúčastnil, potvrdilo důležitost dialogu. Tím, že jsme se více poznávali a otvírali se navzájem, rostla i naše vzájemná křesťanská láska a Boží přítomnost mezi námi.

● **Žiješ ve Vnoři ve společenství zasvěcených mužů ve fokoláre. To je tvůj domov a zázemí, odkud vycházíš ke kněžské službě v Čakovicích, Satalicích i Vnoři. Mnozí však nevědí, že obětavě zaskakuješ i v jiné farnosti - v Karlíně u sv. Cyrila a Metoděje nebo v kapli sv. Vojtěcha na Balkáně. Jak se to dá všechno skloubit?**

To je v pohodě. Rád spolu s Jirkou, fokolarínem knězem z našeho fokoláre, pomáhám místnímu faráři P. Stanislawu Górovi ve službě těmto živým komunitám. Spíš jsou pro mě výzvou lidé na okraji, ať už duchovním nebo společenským, lidé procházející různými zkouškami, trpící, bez hlasu... A hlavně mi jde o vztahy, protože láska uzdravuje, pozvedá, dává smysl našemu konání a životu. I pro nás platí ta úžasné silná slova svatého Pavla křesťanům do Korintu: „Kdybych ... obsáhl všechno poznání, ano kdybych měl tak velkou víru, že bych hory přenášel, ale lásku bych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdál všechno, co mám, ano kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku neměl, nic mi to neprospěje.“ Jasněji to snad už vyjádřit nejde. A ta výzva je tu před každým z nás.

*Za rozhovor děkuje Petr Ettler
(Převzato z Vinosatu, redakčně upraveno)*

Salvatore a Rita Ventrigliovi
v pražském Centru Mariapoli
při rozhovoru pro *Nové město*.

O prvním dítěti, tanci a křižovatce

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Manželé Ventrigliovi se řadu let věnují manželům v těžkostech. A jsou odborníky na slovo vzatí. Rita je sexuoložkou, Salvatore psychoterapeutem a sami prošli hlubokou manželskou krizí. Ačkoli mají různé zdravotní potíže, vyjeli autem z Neapole a dva dny byli na cestě, aby se v Praze mohli podělit o své zkušenosti na víkend pro manžele. Toto setkání nazvané *Spolu na cestě* se uskutečnilo ve dnech 29. dubna až 1. května v Centru Mariapoli v Praze-Vinoři za účasti více než 60 manželských párů. Cíl kurzu výstižně popsal Salvatore: „Naše představa není učit něčemu, ale pomoci, aby z každé dvojice vystoupilo do popředí to krásno, které tam je a které je specifické pro každý pár. To bohatství, které každý má, jen ho možná někdy nezvládne zahlédnout.“

● **Magdalena:** *Zaujalo mě, že mluvíte o manželství jako o prvním dítěti. Jako o něčem, o co se musí pečovat. Co byste poradili mladým manželům, kteří žijí v kolotoči kolem dětí, práce a řešení bydlení?*

Salvatore: Vraťme se k tomu, co řekli odborníci. Margaret Mahlerová, psychoanalytička, zkoumala vývoj dítěte v prvních letech života a porovnávala ho s vývojem dvojice. Na začátku jsou dítě a matka jako jedna jednotka. Při

zamilování se dvojice také vnímá jako jedna realita, protože probíhá idealizace druhého. Jeden italský vědec říká, že zamilování je jako vycházející slunce – ukazuje jen to, co je krásné. Potom dítě začíná chodit a vzdaluje se od matky. Má však potřebu se vracet a ověřovat, že maminka je, protože ještě nepronikla do jeho nitra. V životě dvojice je postupem času také potřeba se jeden vůči druhému zindividualizovat. To, že jsou stále spolu, poukazuje na to krásné, ale i na různá omezení. Vystupují do popředí individuální charakteristiky jednotlivce. Pokud pár dokáže vést dialog i ve chvíli, kdy k tomu nemají příliš velkou chuť, v okamžicích krize, tak postupně jeden proniká do druhého a stává se jeho součástí.

Rita: Myšlenka „prvního dítěte“ nás napadla, když jsme se seznámili s jedním manželským párem v krizi. Ona byla na manžela velmi nahněvaná a necítila se na to, aby s ním znovu budovala vztah. Ale viděli jsme, že má velké mateřské citění vůči čtyřem dětem. Tak jsme se jí zeptali, proč nevidí vztah s manželem, jako by to bylo jejich první dítě? Starat se o toto první dítě, jako se stará o ostatní děti. Na to odpověděla, že tímto způsobem by to mohla zkusit. Začala vztahu s manželem dávat čas, vytvářet mu prostor, podobně jako se starala o děti. Dokonce o první dítě dříve než o všechny ostatní. Teď pomáhají jiným párům v těžkostech.

Toto je smysl života ve dvojici, protože i kdyby manželé neměli biologické děti, existuje první dítě, kterým je jejich vztah. To je první plodnost, biologické děti jsou plodností fyzickou. Ale toto je ta opravdová.

● **M: Když se dívám na vás dva, cítím takovou jiskru. Proto se chci zeptat na starší páry, kde je manželství mnohaleté. Jak ony mohou opéčovat svůj vztah?**

R: Jak jsme řekli předtím – tím, že mu dáme prostor, čas, péči. Pokud jsme měli svatbu před dlouhou dobou, je tu možnost vrátit se k období zasnoubení. Znamená to stanovit si nějaké schůzky, čas, který můžeme strávit spolu. Od-sunout práci, děti, vnoučata, kulturní zájmy, dobrovolnickou činnost... To je i naše zkušenost. Rino, když byl mladý, dával méně času péči o náš vztah, ale teď je velmi pozorný na to, abychom hledali společné chvíle. Pokud jsme dříve mohli charakterizovat náš vztah vášní, teď bychom ho charakterizovali obdobím zasnoubení, něžností, touhou být spolu. V malých věcech.

● **M: Když roky posloucháte těžké příběhy, představuji si, že je do sebe nějak nasáváte. Jak to dlouhodobě zvládáte?**

R: Je to pravda, jsme vtahováni do života dvojic. Také proto, že jsme byli dvojicí v hluboké krizi, věříme, že i ostatní mohou najít řešení. Naše naděje je posilována tím, že se nachází čím dál tím více dvojic, které byly v krizi, dostaly se z ní a stávají se pomocnými páry pro další manžele v těžkostech. Také si uvědomujeme, že jsme jen malý článek v okruhu rodin Hnutí fokoláre. Všichni společně si pomáháme jít dopředu, abychom posílili rodiny ve světě. V době velké křehkosti lidstva se rodina může

stát tím jediným bezpečným místem. Snažíme se odpovídat na touhu, kterou měla Chiara Lubichová, když v 60. letech založila hnutí Nových rodin. Tenkrát prosila, abychom se zaměřili na rodiny, které více připomínají tvář Ježíše opuštěného. K těm patří právě rodiny v těžkostech, rozvedení, ti, co mají děti způsobující těžkosti atd. Ať už jsou sezdáni nebo spolu volně žijí.

S: V roce 2008 jsme zahájili aktivitu, kterou jsme nazvali Cesty světla. Spolu s dalšími dvojicemi ze sekretariátu Nových rodin jsme si položili otázku, co můžeme udělat pro všechno utrpení rodin v dnešním světě? Pochopili jsme, že krize se mohou stát příležitostmi. Historie každé dvojice se skládá ze světél a stínů, z chvil snazších a těžších. Tak vznikla metodologie, která se nám zdá velmi účinná. Stojí na třech nohách – svědectví, psychologický aspekt a spiritualita. Připravili jsme dvoustupňový kurz – jeden týden na jaře a čtyři dny na podzim. (Pozn. redakce: na Slovensku sedmým rokem běží pod názvem „Program pre manželov v ťažkostiach“)

● **M: Určitě se shodneme na tom, že manželství je úžasná věc a je potřeba za něj bojovat. Někdy ale není dobře, aby ti dva spolu zůstali. Dá se obecně říct, pro koho kurz není?**

R: My ho nabízíme všem. Jsou dvojice, které na pozvání odpoví ano a některé ne. A některé po absolvování kurzu pochopí, že nejsou stvořeni jeden pro druhého. Je to opravdu menšina, ale je. Tak jsme pochopili, že prvním cílem kurzů není zachovat dvojici za každou cenu, ale snažit se, aby ti dva zakusili osobní lásku Boha. A to i skrze vzájemnou lásku v týmu, který se snaží s pokorou, jak umí, žít podle spirituality Chiary Lubichové. Když to zažijí, tak se každý snaží před tváří Boží udělat kroky, které cítí – s určitým doprovodem ze strany lidí z týmu. Možná proto nás nazvali Cesty světla. Protože jeho dvě části jsou jen počátkem nějaké cesty, kterou každá dvojice pochopí v čase. Některé dvojice přicházejí s psychickými zraněními z původní rodiny. Ty pak potřebují psychologický doprovod. Jiné mají těžké osobní psychické problémy, opakované nevěry, zhoršující se násilí nebo se brali nezralí – byli víc zamilovaní do své představy o partnerovi než do něj – ti jsou nejohroženější.

● **Karel: V Indii se většina manželství uzavírá na základě dohod rodičů. Ve světle toho, co jste říkali, že se pár vrací do období zamilování,**

mě napadá, že rozvodovost v Indii je podstatně nižší než tady, kde jsme víc zaměřeni na city. Co byste podle vaší zkušenosti řekli k této rozdílnosti mezi kulturami?

S: V kultuře Indie a obvykle v kulturách, kde se rodiny domluví na manželství, to, co převládá, je struktura rodiny, a ne typ vztahu, který je obsahem. Ten se stává druhotným. Spojení v manželství se nerodí z lásky, ale ze smlouvy mezi dvěma rodinami. V naší západní kultuře je určitý vývoj. V moderní době se ústředním bodem stal jednotlivec a jeho blahobyt. Na jedné straně to přineslo nějaká negativa spojená s individualismem, ve smyslu individualismu odtrženého od vztahu. Na druhé straně to zaměřilo člověka na to, aby se měl dobře. Toto směřování osoby na „mít se dobře“ je vlastně pozitivní. I blahobyt je založen na vztahu – mít se dobře s druhým. Takže muž a žena, kteří se vezmou v západní kultuře, vycházejí z lásky, ze zamilování, chtějí se mít s druhým dobře, chtějí být spolu šťastní.

Problém se podle mého názoru rodí z toho, že v naší kultuře je zmatek mezi „cítit se dobře“ a „mít se dobře“. „Cítit se dobře“ je osobní uspokojení, ale „mít se dobře“ znamená žít život a okolnosti, které život přináší, způsobem plným a vědomým. Ve vývoji, ke kterému dochází u osoby i u dvojice, není jen osobní pocit uspokojení. Je tam i bolest spojená se ztrátou, přichází okamžiky nedorozumění, těžkosti vyplývající z komunikace. V životě jsou různé události – nemocné dítě, trpící partner, ztráta práce, skutečnost, že nemohou mít děti. Život je složený i z těchto věcí. Dvojice však často nejsou na manželství připraveny. Cítí ho jako možnost být stále šťastní. Láska ale znamená – já budu s tebou i ve chvílích, kdy nebudu šťastný. Budu s tebou, protože věřím v tvou lásku a naši lásku. Věřím, že se můžeme držet za ruce ve všech situacích, které na naší společné cestě potkáme. Je pravda, že v naší kultuře je víc rozvodů, ale na druhé straně se hledá pravda, ne formální vztahy, a to vidím jako dobré.

● **M: Někdy mezi manželi dochází k ostré komunikaci. Jeden druhého zraňuje, třeba i před ostatními. Takto mohou žít i roky, až se zdá, že už spolu ani jinak mluvit neumí. Vidíte cestu ven z kruhu navykklé špatné komunikace?**

R: Je to trochu jako vracet se na ples, kde si vzájemně šlapou na nohy. Je po-

třeba jim pomáhat naučit se novému tanci. Možná na začátku trochu padají, protože se ještě nenaučili novým krokům. Ale je potřeba jim pomáhat nový tanec nacházet. Psychoterapeutka Johnsonová, zakladatelka metody Emotion-Focused Therapy z Kanady, řekla, že reakce dvojice je jako tango. To je velmi krásný tanec, ale je těžký a potřebuje čas na naučení.

S: Vysvětlím to metaforou. Jeden indický mudrc říká, že když ti někdo tvrdí, že máš chobot, tak mu odpovíš, že je blázen, že to není pravda. Když ti to ale někdo opakuje nebo ti to řekne víc lidí, zeptej se sám sebe, jestli nejsi slon. Ve dvojici, kde je zablokovaná komunikace, jak jsi popsala, jeden druhému říká: „Máš chobot.“ My říkáme: „Nezačínej tím, že druhý má chobot, ale začínej od sebe. Jaký máš chobot ty?“ Pokud začnu od sebe, může začít nový tanec. Uvědomím si, že chování druhého jsou vlastně reakce na mé chování, kterého si nejsem vědom. Viděli jsme mnoho situací, ve kterých se to podařilo.

● **K: Velké téma při obnovování manželství je odpuštění. Víme, že jsi o tom napsal knížku, která je přeložena do slovenštiny. Mohl bys říct, co tě k tomu vedlo?**

S: Tato kniha vzešla z určité úvahy o mém osobním životě, ze setkání s mnoha dvojicemi a z mé zkušenosti terapeuta. Úvaha je následující – ve chvíli, kdy se vztahy stávají intenzivnější a pouto je silnější, si nemůžeme nezpůsobovat bolest. Ve vztahu s Ritou jsme si nechtěně způsobovali bolest. Hodně jsem o tom uvažoval. Potom jsme to viděli také

u jiných dvojic. Četl jsem mnohé knihy o odpuštění a každá kniha se týkala určitého úhlu. Odpuštění z teologického hlediska, psychologického, sociologického. Ale neexistovala kniha o odpuštění v různých typech vztahů. Mohu totiž mluvit o odpuštění mezi přáteli, mezi rodiči a dětmi, sourozenci, ve vztahu dvojice a také ve vztazích pracovních.

Z toho se zrodila myšlenka křížovatky. Ve všech těchto vztazích se někdy dojde na křížovatku a jsou dvě možnosti – odpuštění nebo neodpuštění. V různých okamžicích je každý vyzván k tomu, aby řekl „odpouštím ti“ nebo „promiň“. Navzájem. To platí i v drobnostech všedního dne. Ale důležité je, že si to můžeme říct i ve velkých zraněních. Poté se totiž vidíme ve dvojici

takoví, jací jsme. V tom pěkném i v tom nejošklivějším. Takže tím, že říkám: „Promiň, protože jsem ti způsobil bolest,“ se zavazuji k tomu, že ti už nechci způsobovat bolest. Nebo ti na druhé straně odpouštím, protože věřím v to, že mi skutečně nechceš způsobovat bolest. To způsobuje růst lásky, naplňuje je milosrdenstvím a vděčností. V naší společné historii utíkají roky, ale nakonec stále víc docházíme k tomu, že druhému říkáme: „Děkuji.“ Děkuji za tebe, protože jsi mi mnohokrát odpustil a protože jsi mnohokrát ve mne věřil, když já jsem si nevěřil. Takto láska roste. Často vidím dvojice, které se chytanou za ruce po padesáti nebo šedesáti letech života a je vidět, že mezi nimi je tato úroveň lásky. Touto knihou jsem chtěl říct nejen dvojicím, ale všem přátelům, že láska může dosáhnout velmi vysoké úrovně a na konci je vždycky „děkuji“.

R: Viděli jsme, že odpuštění je hudebou, která vede k novému tanci. Vychází to často i z odpuštění sobě samému, vůči vlastní historii. Vše, co jsme zažili, se přenáší na partnera. Ale když začneme odpouštět sobě, dokážeme přijmout zraněné dítě v nás, jak říká transakční analýza. Pak začneme chápat zraněné dítě v partnerovi nebo i v nějakém přátelském vztahu. V dlouholetém přátelství ti v určité chvíli vystoupí do popředí omezenost toho druhého a přátelství může pokračovat jedině tehdy, pokud dojde k odpuštění. A to je i poselství Ježíšovo.

Za překlad Marii Langschové a za rozhovor manželům Ventrigliovým děkují Magdalena Broschová a Karel Diblík

*Knihu
Odpustenie:
křížovatka ciest života*

s podtitulem

Zranenia a jazvy vo vzťahoch

můžete objednávat na portálu

slovenského Nového města nm.sk.

Baví mě lidi propojovat

POSEZENÍ S KOORDINÁTOREM FRANTIŠKOVY EKONOMIKY

Ještě před třemi měsíci konstruoval 3D tiskárny v pražských Holešovicích, teď je Josef Zvoníček koordinátorem česko-slovenské větve Františkovy ekonomiky (FE), iniciativy založené papežem Františkem, jejímž cílem je vrátit zpět do středu ekonomického uvažování péči o člověka a stvoření. Z pražského velkoměsta se s rodinou přestěhoval na okraj Zlína a společně s lidmi z ekonomiky společenství (ES) se snaží o Františkově nové vizi ekonomiky šířit povědomí.

Foto: archiv J. Zvoníčka

● Jak jsi poznal ES a FE?

O ekonomice společenství jsem věděl již delší dobu. Pamatuji si, že asi před sedmi lety jsem byl na setkání gen, kde o ní mluvil ekonom Petr Láška. Tehdy mi to jako studentovi strojírenství na VUT v Brně nic moc neříkalo a dál jsem informaci o ekonomice společenství pustil z hlavy. Františkova ekonomika tehdy ani neexistovala a když jsem na ni někdy v roce 2020 narazil v jednom článku, moc mě svým názvem nezaujala.

● Řekni nám, co tě vedlo k tomu, věnovat se na částečný úvazek ES a FE?

Zpětně to vidím jako delší proces v mém osobním a duchovním životě. Bůh ke mně promlouval skrze různé situace, příběhy lidí a knihy, které se mi v tomto období dostaly do rukou. Nazval bych to jako takový proces zrání, kdy jsem se po svatbě, přestěhování do Prahy, nástupu do prvního zaměstnání a celkovém osamostatnění musel začít zamýšlet, jak budu utvářet svůj život, co jsou pro mě priority a jaké malé kroky k nim můžu podniknout. Byl a je to komplexní proces, jehož středem je pro mě partnerství s nebeských Otcem. Pokud bych měl ale mluvit o konkrétních bodech, které mě touto cestou nasměrovaly, první z nich byl životopis Martina Lutheera Kinga, který jsem našel v covidovém období při prohlídce kostela na Velký pátek v poličce s knížkami po nedávno zemřelém knězi. Jeho příběh mě velmi zaujal. Jeho urputnost a nasazení života v boji proti segregaci ve mně probudila vnitřní zápal v odevzdanosti pro dobro. Následovalo několik příběhů lidí, kteří projevili ve svém životě věrnost křesťanským ideálům i přes ohrožení svého života. Například Franz Jägerstätter, který odmítl bojovat za nacistické Německo a zaplatil za to životem. Nebo Lucia Pisapia Apicella, která po 2. světové válce, vedena láskou ke všem padlým vojákům, shromažďovala jejich ostatky v kostelíku, kde se za ně modlila a oplakávala je jako jejich vlastní matka. Velmi se mě také dotýkaly myšlenky papeže Františka. Pár týdnů po přečtení jeho encykliky Fratelli tutti o bratrství se mě silně dotkla myšlenka, že bych se mohl věnovat šíření papežových myšlenek. Zkrátil jsem si pracovní úvazek o jeden den a začal v knihovně místní fary přemýšlet a modlit se, co by to mělo být. Zjišťoval jsem, jestli něco podobného už neexistuje a náhodou jsem

po nějaké době narazil i na setkání Františkovy ekonomiky, které mělo být za pár dní na kraji Prahy. A tam to začalo.

● Co na tvé rozhodnutí říkala tvoje manželka?

Všechny věci spolu konzultujeme, takže byla v tom procesu se mnou a plně mě podporovala.

● Co tě na práci pro ES a FE baví?

Ve své bývalé práci jsem zjistil, že mě baví propojovat lidi. Proto si užívám být v kontaktu s nejrůznějšími inspirativními lidmi a objevovat synergie mezi vztahy, projekty nebo iniciativami, které můžou dát dohromady nový obraz reality nebo nové způsoby, jak věci mohou fungovat.

● Jaké máš sny a vize, jak přiblížit ES a FE nám v ČR?

Rád bych v lidech objevil nový vnitřní zápal pro společné dobro a pozornost k lidem na okraji společnosti. Myslím si, že je to jednou z esencí sociálního učení církve a evangelijních hodnot, které ES a FE reprezentuje. Papež František nás vyzývá, abychom byli protagonisty změny, a proto vidím jako důležité přinést tento nový pohled ekonomického myšlení do veřejného prostoru k diskuzi a nacházet nové cesty, jak ho naplnit. K tomu je zapotřebí šířit o Františkově ekonomice povědomí, ale především ji žít.

● Jaké aktivity s ES a FE plánujete v nejbližší době?

Aktuálně se zaměřujeme převážně na prezentaci Františkovy ekonomiky. Proto **plánujeme 11. června 2022 uspořádat jednodenní konferenci v Centru Mariapoli v Praze s názvem Ekonomika zítřka**. Rádi bychom také vytvořili vzdělávací program zejména pro střední školy, ve kterém chceme mladé generaci předat nový pohled uvažování v ekonomicko-sociálně-environmentálních oblastech. A mimo jiné budeme o FE mluvit koncem května na konferenci pro křesťanské podnikatele na Velehradě.

Za rozhovor děkuje Marie Trutnovská

Více viz www.frantiskovaeconomika.org
a www.ekonomikaspolecenstvi.cz.

Ilustrační kresba: Petr Ettler

„Ty jsi můj Pán. Bez tebe nemám štěstí.“ (Žalm 16,2)

SLOVO ŽIVOTA

Červen 2022

Slovo života na tento měsíc je z knihy Žalmů, která je sbírkou modliteb *par excellence*, které vnukl králi Davidovi a dalším žalmistům Hospodin, aby je naučil, jak se k němu mají obracet. Žalmy jsou blízké každému z nás – dotýkají se nejtajnějších strun duše, vyjadřují nejhlubší intenzivní lidské pocity: pochybnosti, bolest, hněv, úzkost, zoufalství, naděje, chválu, vděk, radost. Proto je může vyslovovat každý člověk v každé době, kultuře i životní situaci.

„TY JSI MŮJ PÁN. BEZ TEBE NEMÁM ŠTĚSTÍ.“

Šestnáctý žalm si oblíbilo mnoho duchovních autorů. Například svatá Terezie z Avily ho komentovala: „Nic nechybí tomu, kdo má Boha: Bůh stačí!“ Otec Antonios Fikry Rofaeil, teolog koptské pravoslavné církve, poznamenal: „Toto je žalm vzkříšení, proto se ho církev modlí v ranních hodinách (...), neboť Kristus vstal z mrtvých za úsvitu. Tento žalm nám dává naději v naše věčné dědictví, říká se mu tedy ‚zlatý‘ žalm, což znamená, že je to zlaté slovo, drahokam Písma svatého.“

Zkusme si jej zopakovat a myslet přitom na každé slovo.

„TY JSI MŮJ PÁN. BEZ TEBE NEMÁM ŠTĚSTÍ.“

Tato modlitba nás vtahuje dovnitř, cítíme, že činorodá a láskyplná Boží přítomnost nás i celé stvoření obklopuje. Vnímáme, že Bůh má v rukou naši minulost, přítomnost i budoucnost. V něm nacházíme sílu s důvěrou čelit utrpení, s nímž se setkáváme na své cestě, a pokoj, abychom pozvedli pohled ze stínů života do naděje.

Jak tedy můžeme žít Slovo života na tento měsíc? Tady je zkušenost jisté C. D.: „Před nějakou dobou jsem se začala cítit špatně, a tak jsem se v dlouhých čekacích lhůtách podrobila řadě lékařských vyšetření. Když jsem se konečně dozvěděla, co mi je – Parkinsonova nemoc – byla to pro mne rána! Bylo mi 58 let, jak je to možné? Říkala jsem si ‚proč‘? Jsem učitelka tělocviku a fyzická aktivita je mojí nedílnou součástí!

Připadalo mi, že přicházím o něco hodně důležitého. Znovu jsem si ale připomněla rozhodnutí, které jsem udělala jako mladá: ‚Ty, Ježíši opuštěný, jsi moje jediné dobro!‘

Díky lékům jsem se hned začala cítit mnohem lépe, ale nevím přesně, co mě v budoucnu čeká. Rozhodla jsem se žít přítomný okamžik. Když jsem se dověděla diagnózu, složila jsem spontánně píseň, abych v ní Bohu vyzpívala své ano: duše se naplnila pokojem!“

Věta z tohoto žalmu velmi silně zazněla i v duši Chiary Lubichové, která napsala: „Tato jednoduchá slova nám pomohou mít důvěru v Boha, naučí nás žít s ním, který je Láska, a tak, plni Boha a stále více spojeni s ním, vždy znovu položíme základy našeho skutečného bytí, stvořeného k jeho obrazu.“¹

Spojme se tedy v červnu a obraťme se k Bohu tímto „vyznáním lásky“ a vyzářujme pokoj a mír kolem sebe.

Letizia Magri

1. Ch. Lubichová, Slovo života na červenec 2001, v češtině Nové město 7-8/2001, str. 15. (C. Lubich, *Parole di Vita*, a cura di Fabio Ciar-di (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma, 2017), str. 643.

Ze Slovenska...

ŽIVOT ZE SLOVA

Být rukou Boží lásky

Byli jsme s manželem jako dobrovolníci na hranici ve Velkých Slemencech. Zapojili jsme se do pomoci utečencům za Košický kraj. Zabezpečovali jsme občerstvení, hygienu a jiné potřebné věci pro přicházející. Většinou to byly mladé ženy s dětmi, mladí a starší lidé. Snažili jsme se, aby cítili naše přijetí. Pomáhali jsme jim zorientovat se, najít správný autobus, pomoci se zavazadly nebo najít ubytování.

Jedna maminka potřebovala pro syna rukavičky. Když jsem prohledávala krabici s rukavičkami, byly tam samé holčičí. Chlapeček by s pokorou přijal i takové. Nakonec se mi přece jen podařilo najít chlapecké – přesně jeho velikost. Byl moc rád. Malým dětem jsme dávali chřastítka. Jeden asi patnáctiletý chlapec přijel jen v mikině a venku byl mrazivý den, o noci ani nemluví. Běžela jsem za ním a dala jsem mu teplou deku. V duchu jsem děko-

vala za každého dárce, který byl citlivý a potřebné věci daroval.

V očích těchto lidí jsme viděli smutek. To, co jsme jim poskytovali, nemohlo nahradit ztracený domov a blízké, které zanechali na Ukrajině. Ale byli velmi vděční. Ze strany všech přítomných na hranici byla velká ochota pomáhat, ať už to byli policisté, hasiči, vojáci, záchranáři nebo dobrovolníci. Velmi mě to potěšilo. Já jsem byla jako dobrovolnice na více místech. Společným jmenovatelem byla všude lidská soudržnost. Ta dobrovolníky spojovala. Bylo tam vidět to, co máme vepsané hluboko v srdci. Snažili jsme se být „rukou Boží lásky“. Velmi mě dojímala skromnost většiny utečenců z Ukrajiny, jejich smutné oči, ale i jejich neskutečná důvěra v nás a víra, že jim opravdu chceme pomoci. Na druhé straně je mi líto, že už pozoruji „zevšednění“ této smutné události v naší společnosti.

Mária a Jaroslav Š.

Dvoulůžkový volný pokoj a mnoho příběhů

V úterý 1. března jsem si sedla k počítači (ani ten impulz nechápu) a napsala jsem na portál charity, že můžeme utečencům nabídnout dvoulůžkový pokoj se samostatnou koupelnou a toaletou. Udělala jsem to večer ve 21.00 hodin. Jak jsem byla překvapená, když mi za hodinu (!) volali z hranice, jestli k nám mohou poslat matku s čtrnáctiletou dcerou, že jsou od Oděsy.

Vlastním autem k nám dorazily o půlnoci, dobrých pár minut jsme ještě s nimi hledali na sídlišti místo na zaparkování. Když vystoupily z auta, už ani nemohly mluvit. Jen hrnek čaje a děvče hned usnulo. Maminka ráno ani nechtěla jíst, jen vypila kávu a prosila, abychom jí pomohli s telefonáty a zařizováním dokladů. Vzali jsme je na cizineckou policii, kde s pomocí tlumočnice řešily další kroky. Když odjížděly, potkaly se u nás ještě s našimi malými vnuky. Obě se sehnuly a podávaly ruce těm maličkým. Vystresované, uplakané a my s nimi.

Po pár dnech, v neděli večer, volali z hranice opět. Tentokrát to byl mladý pár, on student medicíny v 5. ročníku (ale pocházel z Izraele), ona už pracovala. Utíkali z obléhaného města Sumy. Autobus je dovezl až ve tři hodiny ráno. (...) Za dva dny jsme je vezli na autobus do Prahy. Potom měli jet dál do Berlína. Po několika dnech poslali zprávu, že jsou v Praze a v pořádku, a že pán bude asi moct dostudovat poslední ročník medicíny právě tam.

Momentálně je s námi paní z Kyjeva se dvěma dcerami (10 a 13 let). Jsou zvyklé na velkoměsto – bydlely blízko Majdanu. Ukázali jsme jim naše centrum města. Při pohledu na lidi okolo se rozplakaly. Tak moc by i ony chtěly žít normální „obyčejný život“...

Gabriela B.

Převzato ze slovenského Nového mesta

Ilustrační foto: M. Broschová

Společně na cestě ke svatosti

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Přinášíme jednu z dalších myšlenek Chiary Lubichové, které sdílela s členy Hnutí fokoláre, aby si navzájem pomáhali na „svaté cestě“.

JAK SLOUŽIT NAŠEMU „HROZNU“

Nedávno mě upozornili gen¹ z Fontem na úryvek z Papiáše, jednoho z apoštolských otců prvních staletí, osobnosti trochu tajemné. Uvádí následující slova, která prý připisuje Ježíšovi a týkají se posledních časů.

Říká: „Přijdou dny, kdy budou vyrůstat vinice. Každá z nich bude mít deset tisíc vinných keřů. Na každém keři po deseti tisících ratolestech, každá ratolest na deset tisíc listů révy a u každého listu révy bude deset tisíc hroznů. V každém hroznu deset tisíc bobulí a každá vymačkaná bobule dá dvacet pět věder vína. A bude-li si nějaký svatý chtít vzít jeden z těchto hroznů, druhý hrozen na něho zvolá: „Já jsem lepší, vezmi si mne a skrze mne dobrořeč Pánu...“²“

Co tomu říkáte? Nezdají se vám krásná tato slova?

Odhlédneme-li od jejich věrohodnosti, mohou nám být obrazem toho, čím se má naše Dílo³ stát.

V tomto období je všude v Díle touha uspořádat náš život jako v „hroznů“, jak říkáme – aby každý z nás byl včleněný do nějaké skupiny lidí, oživovaných evangelní spiritualitou Hnutí, pro větší rozhodnost, větší sílu, více horlivosti na svaté cestě, tedy v úsilí o naše posvěcování. A aby každý z nás byl zodpovědný za skupinu bratří, které touží milovat, sloužit jim a pomáhat, protože – jak známo – „bratr, kterému pomáhá bratr, je jak opevněné město“ (Př 18,19).

Proto nám tento úryvek z Papiáše může posloužit jako pobídka v této naší práci a povzbuzovat nás k tak intenzivní lásce, že budeme přinášet přebohaté plody svatosti ke chvále Boží.

Tedy „hrozen“.

Jak ho máme milovat, pěstovat, sloužit mu, abychom v něm sloužili Kristu?

Abychom dosáhli i tohoto cíle, je k tomu příhodné Slovo života na měsíc březen.

Říká nám: „Jestliže mi kdo chce sloužit, ať mě následuje; a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Jestliže mi kdo slouží, Otec ho zahrne počtou.“ (Jan 12,26)

Je to jasné – abychom Ježíšovi sloužili, je třeba ho *následovat*.

Chceme tedy sloužit Ježíšovi v našem „hroznů“? Následujme Ježíše tak, jak chce být následován – tak, že budeme zapírat sami sebe a brát na sebe svůj kříž.

Toto je skutečně ta nejlepší cesta i k tomu, jak sloužit bližnímu, a potvrdili to svatí. Tito autentičtí následovníci Krista strhli za Ježíšem často desetitisíce lidí. Ale jaká je jejich metoda? Oni se vážně pustili do následování Ježíše tak, jak chtěl být následován, a ostatní následovali je. Milovali Ježíše tak, jak chtěl být milován, a on se jim zjevil. Dostalo se jim většího osvětlení o jeho učení a pravdě a tímto světlem pak sami osvěcovali, pomáhali a povzbuzovali své přátele, své učedníky. Byli skutečnými pelikány, kteří své učedníky, své děti, živil jako pravé matky tím, že jim dávali potravu z vlastního těla; poskytovali druhým kromě pravého křesťanského učení také vlastní křesťanskou zkušenost. A lidé je následovali. To bylo tajemství jejich úspěchu.

Jak tedy sloužit našemu „hroznů“ v příštích čtrnácti dnech? Tak, že budeme milovat Ježíše, že ho budeme následovat a našemu „hroznů“ nabídneme vedle slova o naší evangelní spiritualitě také zkušenost s ní ve svém každodenním životě.

Chiara Lubichová

(Z „kolegamenta“, Mollens, 4. března 1982)

1. Gen – mladí z Hnutí fokoláre.

2. I Padri Apostolici (Apoštolští otcové), Città Nuova Editrice.

3. Dílo = Dílo Mariino (Hnutí fokoláre).

Zničený sovětský tank při maďarském povstání v roce 1956.

Foto: www.budapestcity.org

Teror, obavy a naděje 50. let

Z HNUTÍ FOKOLÁRE Návrat ke kořenům

Na počátku 50. let bylo dokončeno rozdělení světa železnou oponou, kdy východní blok je ve znamení etablování totalitních režimů, které svírají své občany strachem z represí, pokud by se nechtěli nové moci podrobit. Zatýkáni a útoky směřovaly ve velké míře také na církev. Skutečná i jen domnělá opozice byla brutálně potlačena. Svět se tak krátce po skončené válce znovu nacházel ve fázi nejistoty a obav. Politika se odehrávala ve stínu možné jaderné války mezi supervelmocemi a skutečné války v Koreji. Stalinova smrt 5. března 1953 vzbudila naděje, že diktátorovi nástupci budou provádět méně agresivní kurs vůči Západu. Konec diktátora skutečně uvedl do pohybu procesy, kterým se začalo přezdívat „tání“. Inscenované monstrprocesy nebyly již považovány za vhodný způsob naplnění takzvané „socialistické zákonnosti“.

NEJSME VAŠI SOUDRUZI

Odpor proti stalinistickému režimu se projevil i občanskými revoltami, které byly často velmi brutálně potlačeny policií a armádou. První z nich proběhla 17. června 1953 ve východním Berlíně. Stávka berlínských stavebních dělníků se rychle stala všeobecnou dělnickou stávkou a sociální protest se změnil v politické hnutí požadující svobodné volby a jednotu Německa. Bylo to první masové povstání proti komunistickému režimu od roku 1945. O tři roky pozdě-

ji odhalil Chruščov na tajném jednání XX. sjezdu sovětských komunistů první informace o zločinech za Stalinovy vlády. Klíčová strategie sovětského vůdce Chruščova však především spočívala v tom, aby se symbolicky odloučil Leninův odkaz od Stalinova zneužívání moci. Jinými slovy, tyran byl odsouzen, vše zlé bude zapomenuto a zřízení, je-muž byla dodána nová síla, bude trvat dále. Navzdory tomu probudila Chruščovova řeč další vzpoury. Proti špatným

životním podmínkám protestovali polští dělníci v Poznani. Největším protestem se stalo povstání v Maďarsku, které začalo 23. října 1956 a rozrostlo se do největšího ozbrojeného střetnutí mezi odpůrci komunistické moci a jejími obhájci. Naděje na opuštění autoritativního systému žila jen několik dní. Večer 1. listopadu 1956 odvezlo jedno sovětské letadlo komunistického politika Kádára do Moskvy a brzy nato se vrátil do Budapešti jako hlava nové „prozatímní dělnicko-rolnické vlády“, kterou Sověti dosadili, aby rozdrtila „fašistickou reakci“ a uhájila socialismus. Sovětští vojáci pod vedením maršála Koněva pak maďarskou revoluci utopili v krvi.

V Itálii došlo ve volbách 7. června 1953 k prudkému poklesu podpory křesťanských demokratů, kteří oproti volbám před pěti lety ztratili asi dva miliony hlasů. Z jejich ztráty profitovaly zejména pravicové strany, překvapivý byl úspěch neofašistického hnutí. V Itálii se však udržela vzpomínka na fašismus a na válku zejména v tom, že Itálie byla obětí agresivní politiky Německa a vzpomínalo se tak zvláště na dobu ohraničenou lety 1943 až 1945. Vlastní podíl na italské agresi byl odsunut do pozadí. Neproběhlo zde něco jako Norimberský proces, který by nastavil právní povědomí o skončené válce.

*Nečekaný vítěz
papežské volby
Jan XXIII
zásadně přispěl
k obnově církve.*

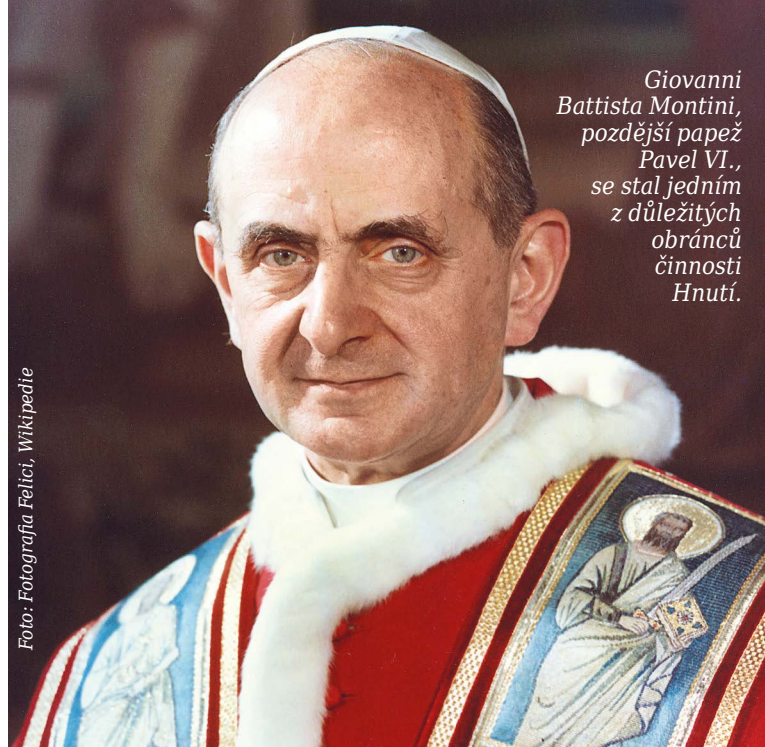

Foto: Fotografija Felici, Wikipedie

*Giovanni
Battista Montini,
pozdější papež
Pavel VI.,
se stal jedním
z důležitých
obránců
činnosti
Hnutí.*

KONEC KOLONIÁLNÍCH ŘÍŠÍ

Z globálního hlediska se v poválečné éře začala ozývat hnutí za nezávislost v Asii a Africe, která se stavěla proti kolonizační správě. Tyto tendence byly povzbuzeny idejemi univerzálních lidských práv zakotvených v Chartě Spojených národů. Jako první zanikla holandská koloniální říše. V 50. letech vypukla krvavá válka za dekolonizaci Alžíru, která vedla ve svých důsledcích i ke změně francouzského politického systému uskutečněného pod vedením generála De Gaulla. Násilí provázelo i konec belgické koloniální vlády v Africe. Po ztrátě Indie a Palestiny se dále hroutily hráze britského impéria.

KATOLICKÁ AKTIVIZACE

Na přelomu 40. a 50. let nastala v západní Evropě renesance katolické činnosti, prosazovaly se nejrůznější spolky usilující o prohloubení křesťanského života, což byl jeden ze způsobů, jak se vyrovnat s frustrujícími zážitky druhé světové války. Poválečná obnova tak byla vnímána jako velká příležitost k obnově duchovní. Významným cílem byla osvětová a výchovná práce. Současně se prosazovala snaha, aby se více aktivizovaly okruhy laiků. Mnozí katolíci se tak zapojili i do politického života. Z církevního hlediska byl velmi důležitý Svatý rok 1950, kdy zavítalo do Říma mnoho milionů poutníků, což bylo i dílem velké mobilizace nejrůznějších katolických spolků a organizací. Ve

stejném roce bylo vyhlášeno papežem Piem XII. dogma o Nanebevzetí Panny Marie, což bylo zatím jediné uplatnění papežské neomylnosti v praxi.

Aktivita laiků, která dosahovala velkého rozměru právě po válce, se však současně v 50. letech dostává někdy do konfliktů s představami církevní hierarchie, jež chtěla větší míru kontroly a disciplinace nad všemi podobnými činnostmi. Strach z šíření komunismu zároveň vedl k tomu, že se katolická církev stala jedním z velkých podporovatelů evropské integrace. Současně se však soustředila také na hledání možných příznivců levicových myšlenek ve vlastních řadách. V této době tak dochází například k zákazu hnutí dělnických kněží a omezení činnosti progresivních teologů. Do této vlny spadá také přezkoumávání činnosti Hnutí fokoláre ze strany církevních oficiálních struktur.

Velmi silnou pohnutkou pak byly pro papeže již zmíněné maďarské události, na jejichž základě proslovil 10. listopadu rozhlasový projev, v němž vyzývá k větší aktivitě katolíků na různých místech. Za dva roky Pius XII. umírá. Vzhledem k jeho výraznému pontifikátu se samozřejmě během volby hledala vhodná osobnost jen obtížně. Konzervativní proud preferoval relativně mladého kardinála Giuseppe Siriho (1906 až 1989), arcibiskupa v Janově, kterého údajně jako svého nástupce doporučoval i Pius XII. V 11. volebním kole 28. října 1958 však vzešel jako nečekaný vítěz sedmasedmdesátiletý benátský patriarcha Angello Roncalli – Jan XXIII. Volitelé ho většinou považovali za přechodného kandidáta na

dobu, dokud se nepřeskupí vlivy ve volitelském kolegiu a bude možné najít osobu s výhledem na delší pontifikát. Podle mnohých však právě tento papež přispěl zásadně k obnově církve, protože zahájil proces, v němž se církev snažila zbavit nepodstatných nánosů, jež se týkaly formálních způsobů prožívání víry a jejího zvěstování. Současně se snažil otevřít nové cesty k dialogu mezi Západem a Východem.

Velmi důležitým hráčem ve vatikánských institucích se stává Giovanni Battista Montini, pozdější papež Pavel VI. Intenzivně se věnuje zvláště papežské zahraniční politice. V jednom ze svých článků z počátku 50. let například oceňuje tehdejší roli OSN jako instituce, která se snaží uplatňovat mechanismy přispívající k zachování míru ve světě. Na počátku 50. let se stává součástí Hnutí fokoláre také Giulia Folonari (1926–2018), které dává Chiara nové jméno „Eli“, a která se pak stává jednou z jejích dlouholetých nejbližších spolupracovnic. Ta udržuje přátelské vztahy s rodinou Montini a v roce 1953 se s pozdějším papežem setkala také Chiara Lubichová. Ten se ještě jako milánský arcibiskup stává jedním z důležitých obránců činnosti Hnutí. Na základě zážitků letních mariapolí během 50. let se pak tato setkání vyvinula směrem k dalším formám sdružování trvalého charakteru a dílům, která se rozšířila po celém světě. Na základě papežova apelu po maďarském povstání iniciuje Chiara vznik větve „Božích dobrovolníků“ – volentářů.

Jaroslav Šebek, historik

Pozvánky na léto

Z Hnutí FOKOLÁRE
Život gen

SummerJob 2022 za chvíli startuje!

Letošní dobrovolnická brigáda SummerJob spustila na začátku května přihlašování a o účastníky nebyla ani tentokrát nouze.

Kapacity sice nebyly naplněny během několika minut, jak tomu bylo zvykem v předchozích ročnících, nicméně se je podařilo během pár dní obsadit. Koronavirová krize nás nutila improvizovat a v minulých dvou letech jsme uspořádali menší SummerJoby po celé republice, kde jsme v malých skupinách pomáhali tam, kde bylo třeba. Jsme rádi, že ten letošní bude opět na jednom místě, Benešově nad Černou a jeho okolí.

Vracíme se zpátky na místo, kde jsme před třemi lety zahájili spolupráci. Máme radost, že se letos opět bude konat Summerjob v týdenním formátu a že je stále spousta dobrovolníků, kteří se do této brigády chtějí zapojit.

Tým složený z několika podtýmů pracuje na plné obrátky tak, aby byl letošní ročník dalším zápisem do srdcí a vzpomínek nejen našich, ale především těch, u kterých budeme pracovat.

Celé to vypukne 3. července a budeme rádi, když nás a celou akci zahrnete svými modlitbami, kterých není nikdy dost.

Pro aktuální informace nás můžete také sledovat na webu www.summerjob.eu nebo na sociálních sítích, kde aktivně přidáváme informace o průběhu celého ročníku:

Instagram: @summerjobcz
facebook: SummerJob

A abychom mohli opravdu plně nasadit síly tam, kde je potřeba, sháníme každý rok i finanční podporu na chod celé akce. Pokud byste cítili, že byste tento projekt chtěli finančně podpořit, můžete se zapojit do pomoci jakoukoli částkou na účet SummerJobu 239185959/2010 pod variabilním symbolem 202077. Budeme vám vděční.

František Beneš

Prázdniny holek gen 3

Sejdeme se z celé České republiky od neděle 17. července do soboty 23. července 2022 v Dešné u Dačic.

Co nás čeká? Budeme si hrát a chodit na výlety, společně zpívat a výtvarničit. Poznáme nové kamarádky. Nejdůležitější částí našeho pobytu je však duchovní program, který nás bude provázet celý týden. Dozvíme se, co dělají a jak žijí jiné gen 3 ve světě.

Příspěvek je 2 800 Kč a podle potřeby lze domluvit slevu či přispět více v rámci společenství majetku.

Pokud máte kolem sebe dívky ve věku 9 až 13 let, které by s námi rády strávily týden prázdnin, s radostí přivítáme mezi námi nové kamarádky.

Kontakt: Rosamar de Oliveira Salazar – tel.: 736 427 826; e-mail: rosamarsalazar@gmail.com

Za přípravný tým

Rosamar

Foto: R. Salazar

Prázdniny děvčat gen 3 pro „náctileté“ - Říčky v Orlických horách

Chystáš se na prázdniny gen 3 do Říček od 30. července do 6. srpna? Chceš zažít ten nejúžasnější a nezapomenutelný letní zážitek? Těšíš se na setkání s novými i starými přáteli? Všechny vás srdečně zveme na chalupu do Říček. Máš-li kamarádku, která by chtěla poznat život gen a je ve věku od 13 do 17 let, pozvi ji a vezmi s sebou.

Budeme mít úžasný program: sport, turistiku, společné duchovní dobíjení, workshopy, fórum, dialog a dance party. ©

Místo: Chalupa (bývalá fara) – Říčky v Orlických horách 1
Cena: 3 000 Kč/os. Pro účast více sourozenců můžeme cenu upravit dle domluvy.

Kontakt: Veronika Němečková – tel.: 604 462 473; e-mail: nemeckova.veronika@gmail.com

Pro rezervaci místa zašlete do 15. června zálohu 1 000 Kč nebo celou částku na účet: 2202118735/2010, do poznámky napište Říčky a jméno dítěte.

Moc se na vás všechny těšíme.

Za přípravný tým

Veronika

Tábor kluků gen 4, srpen 2021.

Tábor kluků gen 3 - Nový Jáchymov

Tábor gen 3 pro kluky od 10 do 17 let se bude konat v termínu 23.-30. července 2022 na stejném místě jako v loňském roce na skautském tábořišti u Habrového potoka (Nový Jáchymov u Berouna).

Každý rok spolu s táborníky prožijeme týden v divoké přírodě, pod stany, se studenou rosou po ránu a se zářícími hvězdami při noční hlídce. Pro mnoho z nás patří tento čas k nejkrásnějším dnům celého roku, kdy se můžeme radovat nejen z nádherné přírody naší vlasti, ale také z dobré party kamarádů.

I letos chceme kluky pozvat na tábor gen 3! Většinou se dobře známe a již jsme spolu prožili hezké i náročné chvíle na předchozích táborech nebo v průběhu roku... Ale s dalšími se uvidíme na táboře poprvé a na ně se těšíme extra speciálně ☺.

Spolu se všemi vedoucími se chceme snažit, aby i letošní tábor byl místem, kde má každý účastník své důležité místo, kde se vždycky může spolehnout, že nezůstane sám a pozná skutečné kamarády do nepohody, a kde se také naučí novým věcem do života a objeví nejrůznější projevy žité Boží lásky.

Milí táborníci, mnozí si určitě vzpomínáte na loňský tábor, který jsme společně strávili na skautském tábořišti v Novém Jáchymově u Berouna. Rozhodně se máte opět na co těšit. Tým vedoucích už pilně tábor připravuje. Jako obvykle nás

čeká týden v náročných podmínkách, který ale strávíme společně, což zajistí přinese spoustu skvělých zážitků. Tak se rychle domluvte s rodiči a vyplňte s nimi on-line přihlášku co nejdříve! Klidně pozvěte i nějaké své kamarády, kteří by také rádi jeli. Na všechny se moc těšíme!

Tábor pořádá Hnutí fokoláre a probíhá v křesťanském duchu, avšak víra v Boha není podmínkou účasti.

Kontakty:

Hlavní vedoucí: Dominik Pospíšil – tel.: 725 974 775; e-mail: dominik.pospisil2001@email.cz.

Přihlašování, organizační a finanční otázky: Standa Hájek – tel.: 724 042 456; e-mail: stanislav.hajek@hajci.net

Cena tábora: účastnický poplatek je ve výši 2 000 Kč, při účasti sourozenců je cena na jednoho 1 700 Kč. Pokud by tento poplatek byl pro některou rodinu důvodem k neúčasti vašeho syna na táboře, bez obav kontaktujte Standu Hájka.

Věříme, že tábor proběhne v báječné atmosféře a prosíme o vaši modlitbu.

Za tým vedoucích

Dominik Pospíšil, Kryštof Bouda,
Standa Hájek, Honza Diblík

Nabídka pro nejmladší

Obdobně jako pro gen 3 Hnutí fokoláre nabízí prožit pár prázdninových dní i gen 4 - dětem do 9 let, a to v termínu od 17. do 21. srpna. Vítány jsou i děti, které zatím neměly příležitost se zúčastnit jiných setkání.

Kluci prožijí čtyři dny v Třemešné u Krnova (doprovod tatínků vítán). Místo pro děvčata se ještě upřesňuje.

Přihlášky a bližší informace

Pro kluky: Matěj Šturma – tel.: 775 280 999; e-mail: mat.sturma@centrum.cz

Pro děvčata: Blanka Nosková – tel.: 732 851 253; e-mail: noskova.blanka@gmail.com

Start now

Zveme mladé z České republiky od 14 do 25 let na akci Start now s mezinárodní hudební skupinou Gen Verde do východoslovenského Prešova. Bude se konat v týdnu od 1. do 6. srpna 2022.

Dopoledne se mladí mohou účastnit workshopů zaměřených na divadlo, tance pop dance a latin pop, fotografování, reportáž, zpěv a perkuse. Odpoledne budou v nabídce různé sporty a výlety do okolí Prešova. Cena je 80 euro na osobu. Týden vrcholí závěrečným společným koncertem. Pro více informací či přihlášení pište na adresu startnowpresov2022@gmail.com. Přihlašovat se můžete do 15. června 2022.

Pavel Franta

Jeden z uzlíků sítě

Z Hnutí FOKOLÁRE

Z Ruska na Ukrajinu

Donatella Rafanelli
v Mukačevu, duben 2022.

Foto: archiv Donatelly Rafanelli

Sedím s Donatellou Rafanelli, Italkou z kyjevského fokoláre, u přehrady Králová u Galanty na Slovensku. Přijela sem spolu s celým svým fokoláre na setkání fokolarínek a fokolarínů „fialové zóny“, kam patří země od České republiky po Rusko, od Litvy až na jih po Bosnu a Makedonii. „Během toho, co spolu mluvíme,“ říká, „umírají lidé a my pro ně nemůžeme udělat nic“. Ale přece ji neopouští víra, víra v sílu modlitby a lásky. Je přesvědčená, že „každý skutek lásky může zastavit ruku teroristy“.

● **Donatello, řekla bys nejprve něco o sobě?**

Narodila jsem se v Pistoie, asi 30 km od Florencie. Tatínek byl komunista, maminka katolička. Takže jsem v rodině zažila velkou různorodost. To mi v životě pomohlo v kontaktech s lidmi různého smýšlení. Už od malička mi bylo jasné, že budu učitelkou. Mám o devět let staršího bratra a o osmáct let starší sestru, která je též učitelka a hodně mě v mojí volbě ovlivnila.

● **Opravdu ses tedy učitelkou stala...**

Ano, v Rusku, kde jsem žila ve fokoláre 24 let, jsem učila na škole při italském velvyslanectví. Chodí tam děti italských diplomatů, ale je otevřená i ruským dětem. Mohla jsem tam za tu dobu navá-

zat mnoho krásných vztahů, které i teď pokračují. Některé ruské děti totiž i teď učím na dálku.

Na Ukrajině dávám soukromé lekce především dospělým. Nyní opět on-line těm, pro které je to v této těžké době možné. Naše fokoláre muselo z Kyjeva odejít a také mí studenti se nyní nacházejí na různých místech. Snažila jsem se s nimi zkontaktovat. Vnímám to i jako příležitost pokračovat v navázaných vztazích.

● **Přiblížila bys, jak ses vlastně dostala do Ruska a jaké pak pro tebe bylo přestěhovat se na Ukrajinu?**

Když jsem v roce 1994 končila formální školu pro fokolarínky v italském Loppianu, cítila jsem se připravená jít kamkoliv, kde bude potřeba, třeba do Argentíny, Brazílie, Afriky... Pozнала jsem totiž fokolarínky z těchto zemí. Z Ruska jsem žádnou neznala, tak mne ani nenapadlo, že bych mohla jít tam. Věděla jsem, že se v Moskvě na začátku 90. let otevřelo fokoláre, ale pro mne to bylo něco velmi vzdáleného, tušila jsem jen něco o krásné ruské kultuře.

Prožila jsem tam velmi důležitou zkušenost. Je to obrovská země, šestina světa. Ta malá část ruského národa, se kterou jsem se setkala, mě přijala velmi vřele, ačkoliv jsem nemluvila rusky. Cítím, že jsem se setkala s tím, co se v literatuře nazývá „ruská duše“. Tito lidé se stali mou duchovní rodinou.

V roce 2019 se otevíralo fokoláre v Kyjevě a já jsem dostala otázku, jestli bych bylo ochotná se tam přestěhovat. Nebylo pro mne jednoduché se rozloučit s Ruskem, ale cítila jsem, že mne Bůh zve k něčemu novému. Začala jsem se učit ukrajinsky, ale tím, že mluvím rusky, jsem měla adaptaci velmi usnadněnou. V Kyjevě se ruština hodně používá. Také mně hodně pomohlo, že jsem z Ruska znala pravoslaví.

I na Ukrajině se mi dostalo vřelého přijetí. Vzpomínám si, že asi týden po příjezdu jsem v autobuse telefonovala s jednou fokolarínkou italsky. Jedna paní se pak přiblížila a zeptala se, odkud jsem a jestli jsem v Kyjevě jako turistka. Řekla jsem jí, že jsem se do Kyjeva přestěhovala. Ona zareagovala: „Tak vítejte, vítejte jménem všech Ukrajinců.“ Pro mne to bylo, jako by mě tam vítal Ježíš.

● **Moc na vás v tomto období myslíme. Přiblíž nám, jak toto válečné období prožíváš ty?**

Fokolarínky z fokoláre na Ukrajině. Zleva Katalin Molnár, Donatella Rafanelli, Mira Milavec a Gloria Mascellani letos v zimě v Kyjevě.

Začala jsem se spolu s ostatními modlit za lidi na obou stranách. Vždycky říkám, že jedna věc je život běžných lidí, jiná věc jsou rozhodnutí vlády. Víím, že i v Rusku je mnoho lidí, kteří neschvalují válku, ale nemohou se otevřeně vyjadřovat. Cítím, že to všechno je obrovská rána. Prožívám to možná ještě bolestněji než jiní, protože jsem poznala krásu ruského národa, který mne přijal, poznala jsem jeho kulturu, náboženství... A teď žiji na Ukrajině a tady to mám také ráda. Jakmile vypukla válka, ozval se mi jeden člověk žijící v Rusku: „Odpusťte nám. Jsem ochotný dát za vás život.“ Cítila jsem, že žijeme, trpíme a modlíme se společně, aby válka skončila co nejdříve.

Je válka, lidé umírají, mnohokrát si kladu otázku jak to, prosím Boha, aby zasáhl. Je ale také vidět, kolik lidí se modlí. Například v Miláně celé náměstí, nebo mi telefonovala jedna fokolarínka ze Švýcarska, která říkala, že se jich modlilo 20 tisíc. Cítíme, že se modlí mnoho lidí po světě. Pomáhá mi představa, že je na světě velká síť lidí, kteří se modlí, a já jsem jedním z uzlíků této sítě. Když přestanu, bude v síti díra. Je to pro mne silný impuls dál věřit, že Bůh je silnější než zlo, že je Láska.

● **Jak prožíváte tuto situaci jako fokoláre, jako komunita?**

Už před začátkem války jsme se ve fokoláre všechny shodly, že nechceme opustit Ukrajinu, i když nám bylo nabídnuto ze země odejít. Protože tak jako neseme společně radosti, tak chceme nést společně i tuto situaci.

Když válka vypukla, naši přátelé z Hnutí nás po telefonu vzbudili a řekli, abychom si našli nějaké útočiště. Letiště bylo zavřené a 70 km od nás se již střídalo. Snažily jsme se poznat, co dělat. Ukázala se možnost přemístit se do západní části Ukrajiny, do Mukačeva v Zakarpátí, kde jsme až dosud. Dojely jsme tam po 29hodinové cestě autem a byly jsme přijaté na faře jednoho kněze, s kterým se z Hnutí dobře známe.

V tomto místě je i společenství Hnutí fokoláre, snažíme se být s lidmi v kontaktu, nést s nimi jejich těžkosti, obavy. Často ale cítíme bezmoc. Bývá často slyšet sirény na poplach, ale nebombarduje se a nedochází zde k bojům. Máme tedy možnost se svobodně pohybovat a přitom být v zemi, nablízku lidem. A ti si našeho rozhodnutí cení.

Podle potřeby sdílíme prostory i s dalšími lidmi z komunity. Například na nějakou dobu s námi byla sedmnáctiletá

Marina z jedné vesnice poblíž Kyjeva, kde se bombardovalo. Ve městě je mnoho lidí, kteří sem utekli z různých míst, jsou tedy uprchlíky stejně jako my.

Snažíme se udržovat kontakt s těmi, které známe, ať již jsou na okupovaných územích nebo doslova na různých místech světa. Zvlášť na začátku jsme pomohli mnoha lidem vycestovat ze země a napojit je v rámci „rodiny“ Hnutí ve světě na lidi, kteří jim mohou pomoci, ubytovat je. To je velmi pěkné.

Také trávíme dlouhou dobu na telefonu s mnoha lidmi. I když víme, že třeba pro ty, kdo jsou v okupovaných územích, nemůžeme udělat nic konkrétního. Například jeden člověk cestoval deset dní z místa poblíž Mariupolu. Věděli jsme, že pro něj v tu chvíli nemůžeme moc udělat, ale mohli jsme ho podpořit a pak zprostředkovat ubytování v Turíně.

Jedna z nás pracuje pro Charitu, i to je další oblast, kde je třeba pomoci.

Nebo se na nás obrátil místní biskup a poprosil, jestli bychom mohli pomoci vytvořit společenství, kde by se hovořilo o Božím slově, o tom, jak ho žít, kde bychom si vyměňovali zkušenosti, abychom si pomohli žít v tomto období války. Chceme s tím brzy začít.

Ve středu města bylo otevřeno centrum pro uprchlíky. Jedna naše kamarádka tam pomáhá jako psychologka. My jsme se nabídly, že se můžeme postarat o děti, zatímco ona mluví s jejich rodiči. Pokoušíme se zkrátka pochopit, co můžeme den za dnem dělat v tomto období. Ale snažíme se o to s celou komunitou, aby tu byla návaznost. Protože jakmile to bude možné, rády bychom se vrátily do Kyjeva. Ale zatím vnímáme, že je to příležitost být s tímto místním společenstvím Hnutí, které je od Kyjeva vzdálené 700 km.

*Za rozhovor děkuje
Ludmila Šturmová*

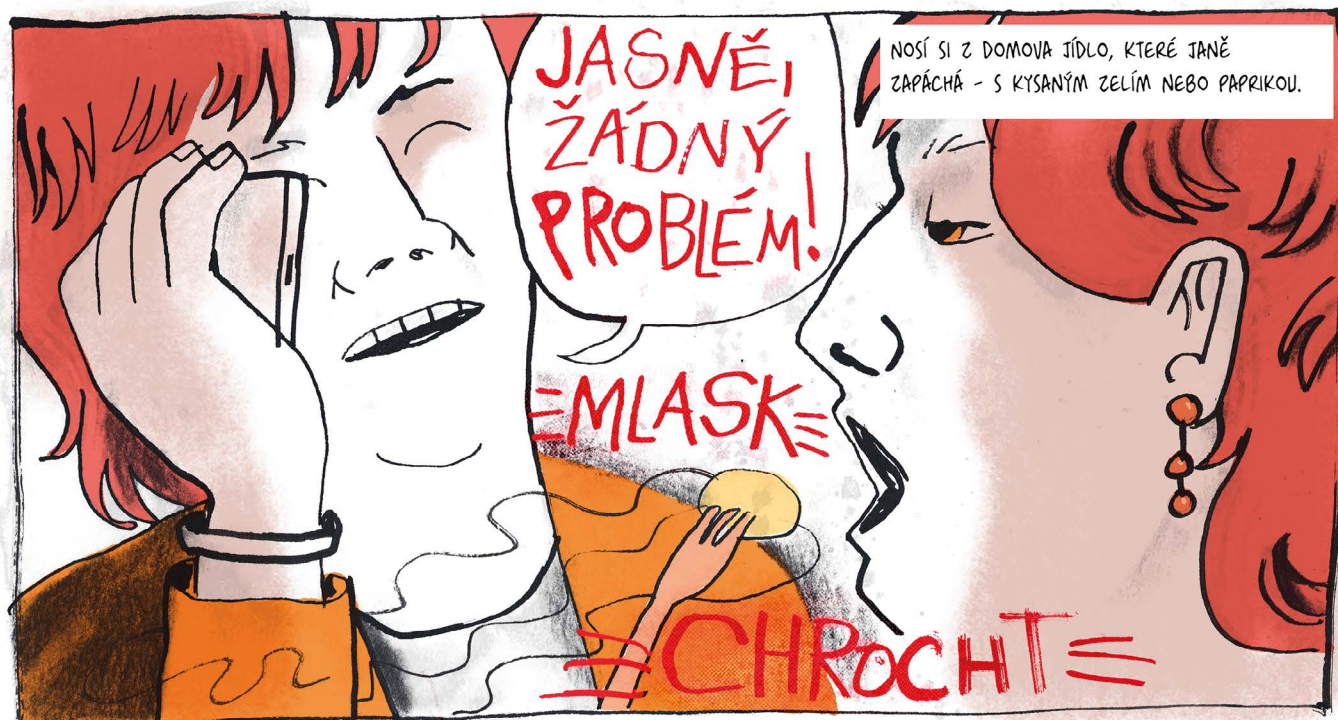

Donatella a Gloria spolu s Anjou (17 let) v Užhorodu.

KOLEGYNĚ

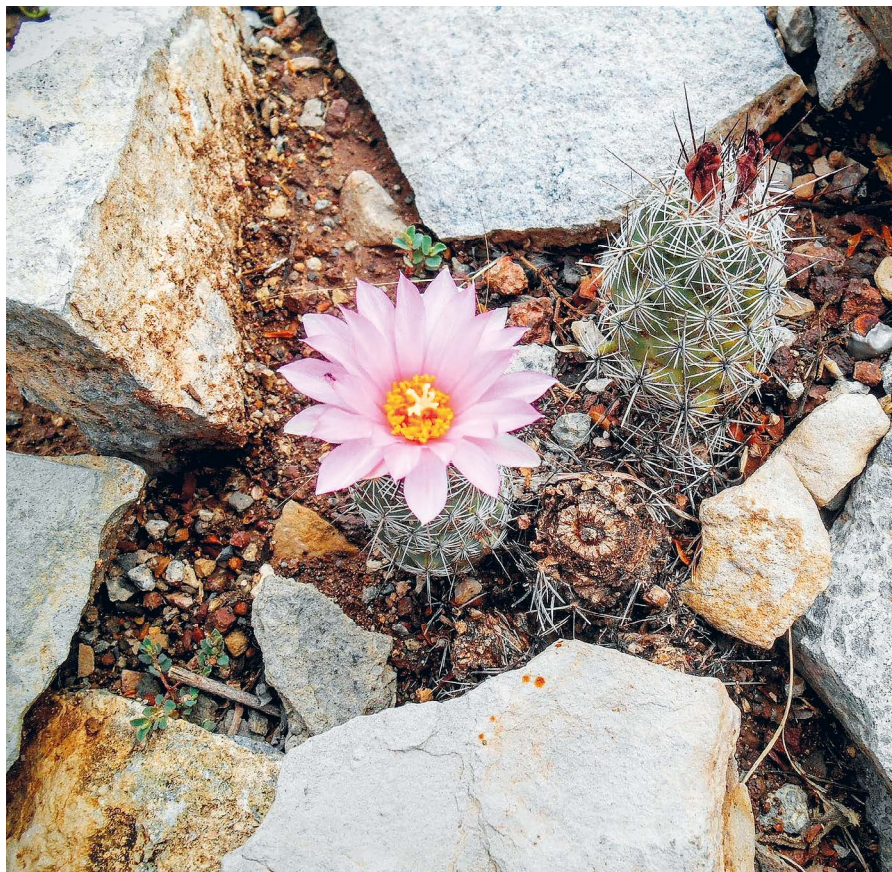
PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

JANA PRACUJE UŽ 15 LET V JEDNÉ KANCELÁŘI S KOLEGYNÍ VĚRKOU. JENŽE V POSLEDNÍ DOBĚ SE STALO NĚCO, CO JI SAMOTNOU PŘEKVAPILO. VĚRKA JÍ ZAČALA LÉZT STRAŠNĚ NA NERVY.

V žádném vztahu nestačí jen opakovat slova lásky

(ZA)MYŠLENKA

Ilustrační foto: Pixabay

Nedávno jsme si s manželem povídali a hledali řešení jednoho problému. V místnosti bylo teplo. „Chtěl bys skleničku vody?“ zeptala jsem se. Rád přijal osvěžující nápoj. Neuběhlo ani deset minut, každý sám v tichu uvažoval. „Dáš si ještě vodu?“ ozvala jsem se najednou. „Jak to víš?“ podíval se na mě překvapeně. „Vlastně nevím, cítím to,“ usmála jsem se.

Je to detail, nepatrný moment ve vztahu, který může vypadat jako náhoda. Navzdory tomu jsem přesvědčená, že manželství stojí zvláště na posilování blízkosti, bez které by oddanost, důvěra ani vašeň nepřežily. Dát druhému na jevo, že mi na něm záleží, projevit mu něhu a pozornost, je základním stavebním materiálem každého dobrého vztahu.

Říká se, že zamilovanost je chemie, která vyprchá během jednoho roku. To šimrání v břiše, neuhasínající touha po milovaném člověku, nekonečné debaty a snění o krásné budoucnosti se obvykle postupně vytratí a běžná všednost pronikne i tento výlučný vztah dvou milujících se lidí.

Jak se měníme v čase, je důležité si osvojit ten správný „jazyk“, abychom toho druhého milovali tak, jak chce být milovaný on. Známý autor knih a seminářů o manželství Gary Chapman hovoří o „pěti jazycích lásky“. Někomu jsou příjemná pěkná slova, jinému projevená služba nebo pozornost, pro někoho je to fyzická blízkost a někdo si potrpí na obdarování.

Dobře víme, že v žádném vztahu nestačí jen opakovat slova lásky. Kdo umí správně a do hloubky komunikovat, má to v životě jednodušší. Myslím si však,

že neexistuje takový pár, který by se to-muto umění nemusel učit a zdokona-lovat se v něm. Pokud ale komunikaci podcení, velmi rychle se to projeví na kvalitě vztahu a cesta zpět může být dlouhá a náročná.

Obvykle neumíme předvídat, a už vůbec ne odezírat z očí svého partne-ra jeho touhy a pocity. Zaručeně pomů-že, když je vyslovíme včas a nebudeme zbytečně očekávat, že nás druhý pocho-pí i beze slov. Manželé *Ventrigliovi* ve své knize *Comunicare nella coppia* (Ko-munikovat v manželství) říkají, že ne-jednou partnerovi připisujeme „schop-nosti kouzelníka“. Své představy a po-city nemáme napsané na čele, a proto si nemůžeme naivně myslet, že nás ten druhý oskenuje svým pohledem a podle toho bude i reagovat.

Pokud se o manželství staráme, dá-váme mu přednost před jinými aktivita-mi a vztahy, má velkou šanci přerůst do hlubokého přátelství a úcty.

Někdy se však stává, že my matky vynakládáme přílišnou energii na své děti, obětujeme se do krajnosti, ra-dujeme se s nimi, i pláceme, vstupuj-jí nám do snů a jsme ustrašené, když něco nefunguje tak, jak jsme si před-stavovaly. Vztah s partnerem naopak občas bereme jako něco automatické-ho – vždyť děti nás přirozeně potřebu-jí, muž se o sebe umí postarat i sám. Když se ale na člověka, pro kterého jsem se rozhodla, nebudu dívat v pří-tomné chvíli v perspektivě celého ži-vota, snadno mi vztah s ním proklouz-ne mezi prsty. Horizont, který je před námi, je více méně jasný – děti jednou odejdou a hnízdo se vyprázdní. Jest-li jako matka všechnu pozornost sou-středím jen na ně, tak jsou mou jedi-nou hodnotou ony. Co udělám, když se po čase ocitnu vedle člověka, kterého už po tolika letech možná ani pořádně neznám?

Sklenice podané vody je opravdu obyčejný příklad blízkosti. Není o ode-zírání pocitů z očí, jen o manželském souzvuku, pozornosti a jednoduchém gestu lásky, které někdy dokáže udělat víc než slova.

Katarína Jančíšinová
(Převzato z nm.sk)

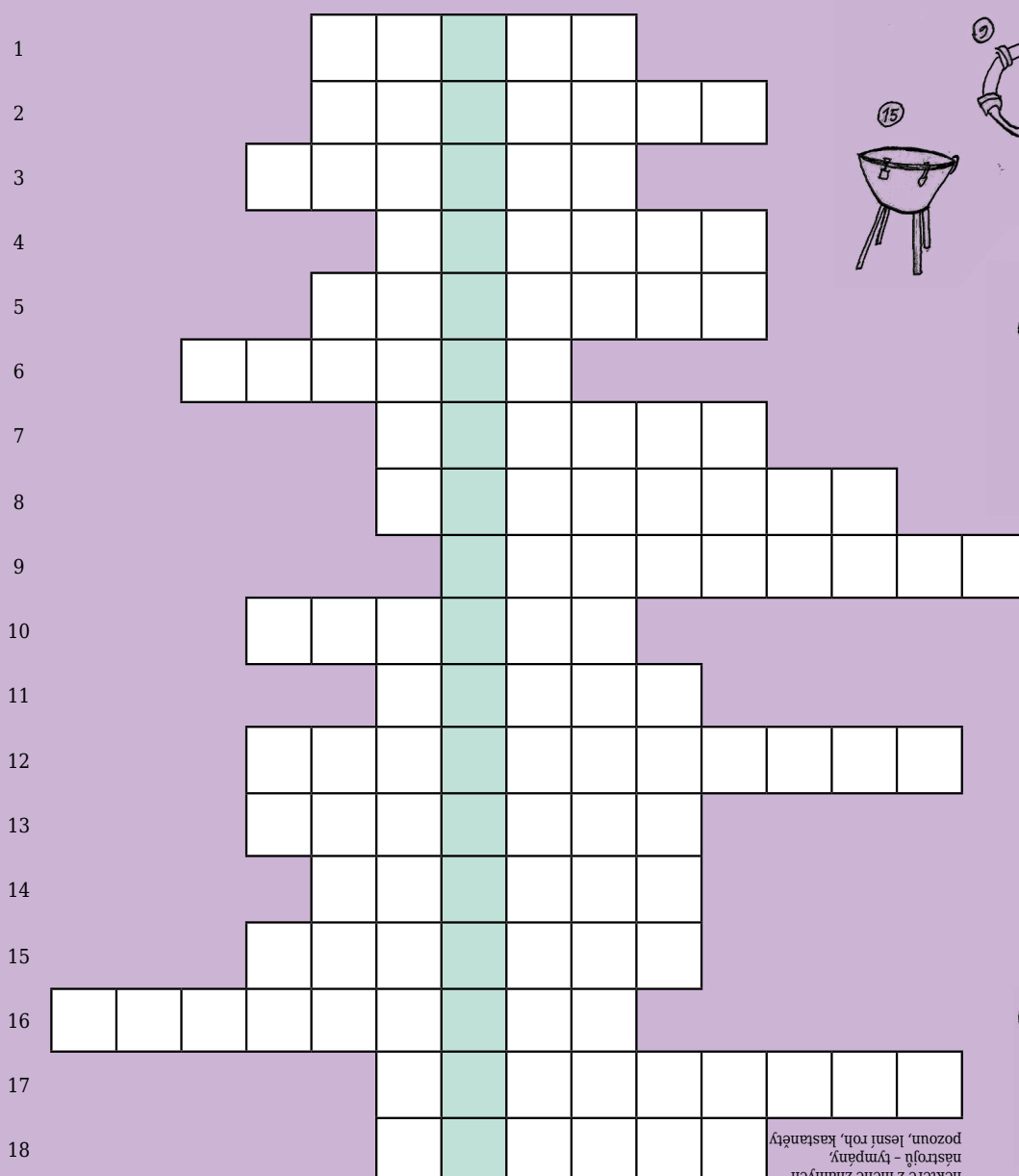
Křížovka s hudebními nástroji (nejen) pro děti

„Ty jsi můj Pán. Bez tebe nemám štěstí.“ (Žalm 16, 2)

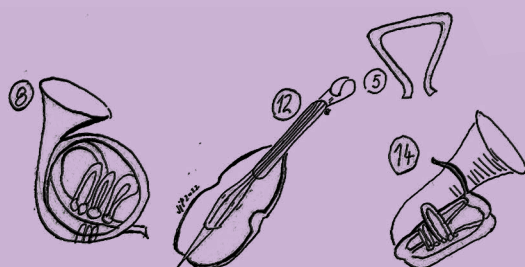
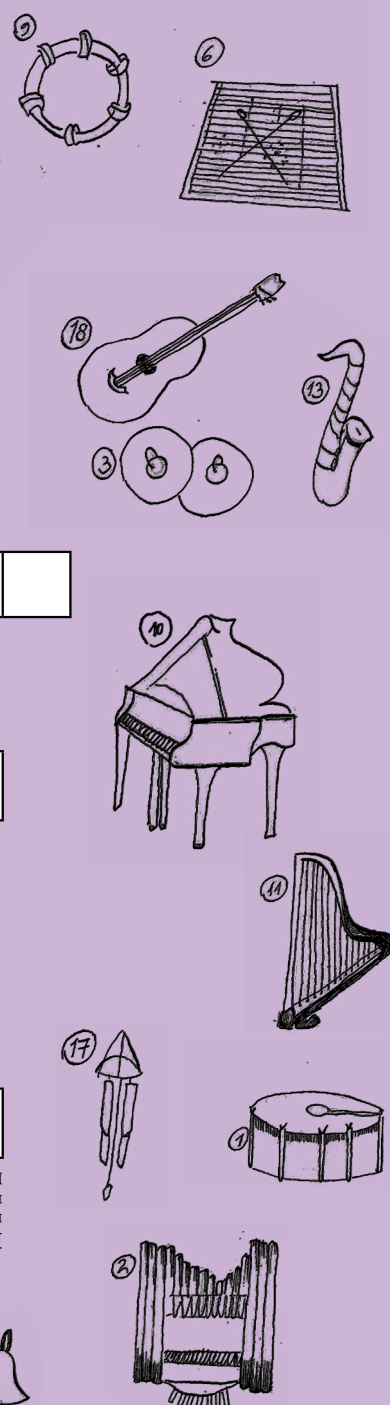
Slovo života na červen je vybráno ze 16. žalmu. Žalmy jsou známy již několik tisíc let a i dnes

se používají třeba v modlitbách (viz **tajenka**) nebo při mši svaté. Víte, co to jsou žalmy?

Žalmy jsou vlastně (viz **tajenka**).

NÁPOMÍNKA:
některé z méně známých
nástrojů - tympany,
pozoun, lesní roh, kastaněty

Autorky křížovky: Ludmila Veselá a Jiřina Panušková

28. dubna se v prostorách Amerického centra v Praze konala jarní konference Člověk a média zaměřená na oblast umělé inteligence. Mezi hosty vystoupili Josef Holý a Dita Malečková, kteří se tématem informačních technologií odborně zabývají. Konferenci moderoval senátor, scénárista a publicista David Smoljak (1-2).

Od pátku 29. dubna do neděle 1. května se v Praze konalo víkendové setkání pro manžele nazvané Spolu na cestě. O svou životní zkušenost i odborný psychologický pohled se podělili italští manželé Rita a Salvatore Ventrigliovi, kteří mají mnohaletou praxi s doprovázením manželských párů (3-6).